

[یکشنبه 15 بهمن 1391 - 22 ربیع الاول 1433 - 3 فوریه 2013](#)

درگذشت پیشوای حنبلیان در سال 241 هجری قمری...

درگذشت پیشوای حنبلیان در سال 241 هجری قمری

احمد بن محمد بن حنبل شیبانی، بنیان گذار مکتب فقهی حنبلی و پیشوای حنبلیان (یکی از چهار مذهب معروف اهل سنت) در ربیع الاول سال 164 قمری دیده به جهان گشود.

پدر و مادرش از اهالی "مرو" بوده و به خاطر موقعیت کاری خود، به بغداد کوچ کردند.

هنگامی که به بغداد می‌رفتند، مادر احمد بن حنبل، وی را حامله بود و در بغداد، او را به دنیا آورد.

روایت دیگری حاکی است که وی در "مرو" به دنیا آمد و در ایام نوزادیش، پدر و مادرش، وی را برداشته و به بغداد مهاجرت نمودند.

به هر روی، وی در میان عرب‌ها رشد و بر مذهب اهل سنت، تربیت یافت.

احمد بن حنبل در نزد مدرّسانی چند به فراگیری دانش پرداخت و از اساتید مبرزی بهره یافت. وی برای تحصیل علوم اسلامی، به برخی از شهرهای اسلامی مانند کوفه، بصره، مکه، مدینه، یمن، شام، جزیره و مصر سفر نمود. آن طوری که برخی از تاریخ نگاران نوشته‌اند، وی از شاگردان نزدیک امام شافعی (بنیان گذار مکتب شافعی، از مذاهب چهارگانه اهل سنت) و همیشه با وی همراه بود، تا این که شافعی در مصر وفات یافت.

احمد پس از شافعی، خود به ایجاد مکتب تازه‌ای در فقه اسلامی پرداخت و در رشته حدیث، مهارتی ستودنی داشت و در همین رشته، کتاب گرانسنگ «المسنَد»#171 را تألیف نمود و در آن، احادیث و روایات زیادی که دیگران به آن دست نیافته بودند، گردآوری کرد. زندگی هفتاد و هفت ساله وی، با خلافت هشت تن از خلفای عباسی به نام‌های ذیل معاصر بود:

1- مهدی عباسی؛ 2- هادی عباسی؛ 3- هارون الرشید؛ 4- امین عباسی؛ 5- مأمون عباسی؛ 6- معتصم عباسی؛ 7- واثق عباسی؛ 8- متوکل عباسی.

وی مورد پذیرش و تقویت دستگاه خلافت عباسی بود و جز در عصر معتصم و واثق که برای وی ناراحتی‌هایی به وجود آوردند، در بقیه عمر، از احترام عباسیان برخوردار بود.

در عصر وی، بحث اختلاف ازلی بودن قرآن و یا مخلوق بودن آن، بسیار گرم بوده و دانشمندان و عامه مردم را به خود سرگرم کرده بود. برخی می‌گفتند که قرآن، از ازل بوده و ایجاد تازه‌ای نداشت و برخی دیگر می‌گفتند که قرآن، همانند سایر مخلوقات، از سوی خداوند متعال آفریده شد و خلق تازه‌ای داشت.

خلفای عباسی نیز بر دو دسته بودند. مأمون و معتصم عباسی از جمله قائلین به خلق قرآن بودند. در زمان معتصم، از احمد بن حنبل خواسته شد که به خلق قرآن فتوا دهد و او از این کار امتناع ورزید و در مناظره و مباحثه با سایر درباریان معتصم عباسی، به این گفتار رضا نداد.

معتصم، دستور داد وی را دستگیر و بر او تازیانه زنند و سپس وی را زندانی نمود و به مدت بیست و هشت روز در زندان نگه داشت. آن گاه، وی را از زندان آزاد کرد.

پس از مرگ معتصم، در حاکمیت واثق عباسی نیز در خانه خویش محصور بود و اجازه بیرون آمدن از آن را نداشت. تا این که در سال 232 قمری، واثق وفات یافت و متوکل عباسی به حکومت رسید. متوکل، وی را نوازش و به او اکرام و احترام زیادی نمود و بدرفتاری‌های معتصم و واثق عباسی را جبران کرد.

سرانجام، این دانشمند بلند آوازه، در دوازدهم ربیع الاول، و به روایتی در بیست و سوم ربیع‌الاول سال 241 قمری در بغداد وفات یافت و در مقبره "باب حرب" به خاک سپرده شد. گفته شد که در تشییع جنازه وی، حدود هشتصد هزار مرد و شصت هزار زن شرکت نمودند.

ولیکن همه آنان از دوستان وی نبوده و بسیاری از آنها از مخالفان و دشمنان او بودند که در میان آنها، کسی را گماشته بودند که با صدای بلند می‌گفت: ای مردم! لعنت کنید این کس را که بر ضد احکام شریعت حکم می‌داد.

گفته شد که احمد بن حنبل، لعنت کردن بر یزید بن معاویه را جایز می‌شمارد.

تولد شیخ الشریعة اصفهانی سال 1266 هجری قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

ولادت :

میرزا فتح الله فرزند محمد جواد نمازی شیرازی، معروف به (شیخ الشریعة اصفهانی نجفی)، در 12 ماه ربیع الاول سال 1266 هجری قمری در اصفهان و در یک خانواده علم و دانش و فقه و فقاہت متولد گردید.

تحصیلات :

تحصیلات ابتدایی را در همان شهر فرا گرفت سپس در راه پی گیری تحصیلات و کسب فیض از انوار امامت، به مشهد هجرت کرد مدتی در آن آستان قدس رضوی اقامت گزید، سپس به موطن اصلی خود بازگشت و به تحصیل و تدریس اشتغال ورزید و درس و بحثهای او مورد اعجاب و شگفت هم دوره ها و اساتید قرار گرفت ولی حوزه اصفهان آن روز، نتوانست نیاز روحی او را اشباع کند، ناچار پس از مدتی اقامت در اصفهان، در سال 1295 هجری قمری، به نجف اشرف مهاجرت نمود و زانوی ادب را به عنوان کسب معلومات بیشتر پیش اساتید عظام آن حوزه به زمین زد، و شب و روز در پی فراگیری علوم اسلامی تلاش و جهد به خرج داد تا به مقام عالی اجتهاد نایل آمد.

اساتید :

وی از محضر اساتیدی مانند :

1- شیخ جواد خراسانی.

2 - مولی حیدر علی اصفهانی.

3 - ملا احمد سبزواری.

4 - شیخ محمد صادق تنکابنی.

5 - شیخ محمدتقی اصفهانی.

6 - حاج میرزا حبیب الله رشتی.

7 - شیخ محمد حسین کاظمی.

و دیگر بزرگان و اساطین فقه و فقاہت، کسب علم نموده است.

تدریس :

او در سال 1313 هجری قمری به قصد انجام مناسک حج و زیارت قبر رسول اکرم (صلی اللہ علیہ وآلہ) بہ مکہ و مدینہ مشرف شد پس از بازگشت بہ تألیف و تصنیف و تدریس اشتغال ورزید، بہ حدی کہ درس او یکی از حوزہ ہای بزرگ و پرجمعیت حوزہ علمیه نجف گردید کہ صدها دانشجو و طالب علم را در بر می گرفت و افرادی کہ بہ شرح حال وی پرداختہ اند، عموماً اتفاق نظر دارند کہ او صدها تن از شاگردان فقه و اصول را تربیت، و رجال نامی اسلامی را تحویل جامعہ دادہ است.

شاگردان :

صدها تن از عاشقان علم و تشنگان معرفت در حوزہ درس فقه و اصول او شرکت می جستند کہ از آن جمع می توان :

1 - سید محمد حجت کوه کمری.

2 - سید صدرالدین صدر.

3 - سید محمد تقی خوانساری.

4 - شیخ محمد حسین سبحانی تبریزی خیابانی، را نام برد.

تألیفات :

مرحوم شیخ شریعت کتابها و تألیفات گرانہایی بہ یادگار گذارده است کہ ہر کدام نشانگر تبحر و وسعت اطلاعات او در علوم اسلامی است کہ از آن میان می توان اسامی کتابهای زیر را آورد.

1 - انارة الحالك فی قرأة ملك و مالك.

2 - ارث الزوجة من ثمن العقار.

3 - صيانة الابانة عن وصمة الرطانه.

4 - افاضة التقدير فی احكام العصير.

5 - قاعدة لاضرر.

6 - قاعدة طهارت.

7 - قاعدة الواحد البسيط.

8 - رساله ای در متمم کر.

9 - رساله ای در جلود سبع.

و کتابها و رساله های دیگر کہ بالغ بر 15 جلد می گردد.

گفتار بزرگان :

مرحوم حاج آقا بزرگ تهرانی در کتاب (مصفی المقال) می نویسد : او پس از استاد بزرگوار ما، شیخ نوری، عالم ترین و داناترین استاد در علم حدیث و رجال بوده که درک کرده ام.

صاحب کتاب اعیان الشیعه درباره او می گوید : او در فنون فلسفه قدیم، حکمت الهی، کلام، درایه و شناخت اقوال و آرا و مقالات دیگران عالم و متبحر بود.

مقام علمی :

او با داشتن اطلاعات و معلومات وسیع، و با داشتن حافظه قوی و سرشار، در فراگیری علوم مختلف و متنوع، معروف و ممتاز بود.

وی تنها به فقه و اصول (رشته اختصاصی خود) نمی پرداخت، بلکه در کنار تبحر در آن دو، به کلام، عقاید، فلسفه، تفسیر، ادبیات، ریاضیات، طب و نیز پرداخته بود، به حدی که در هر کدام از این رشته ها کتاب یا رساله ای تألیف نموده بود.

وفات :

او همراه دیگر علمای اسلام بر ضد استعمار بریتانیا شرکت جست و در اثنا سفر به مرض سخت سینه درد ابتلا پیدا کرد و زمین گیر گردید، به حدی که روز به روز بر شدت مرض او افزوده می گشت تا اینکه در سال 1339 هجری قمری در ماه ربیع الثانی به فیض لقا پروردگار خود شتافت و در صحن غروی، در یکی از غرفه های شرقی آن مدفون گردید.

تعیین رئیس دولت موقت توسط حضرت امام خمینی(ره) در سال 1357 هجری شمسی

پس از تعیین اعضای شورای انقلاب حضرت امام خمینی(ره) رهبر فقیه انقلاب اسلامی در سال 1357 هجری شمسی رئیس دولت موقت را نیز برگزیدند. حضرت امام در حکم خویش برنامه ها و وظایف دولت موقت را نیز برگزیدند. حضرت امام در حکم خویش برنامه ها و وظایف دولت موقت را معین کرده بودند و این دولت را موظف کردن همه پرسبی درباره تغییر نظام سیاسی کشور و تشکیل مجلس مؤسسان برای تصویب قانون اساسی نظام جدید اقدام کند. همچنان کارکنان نخست وزیری به منظور پشتیبانی از مبارزات خونین ملت مسلمان و در جهت همبستگی با این نهضت اعتصاب کردند. در چند پایگاه هوایی نیز قیام هایی برضد رژیم و به جانبداری از قیام مردم مسلمان صورت گرفت. که به بازداشت عده زیادی از افراد نیروی هوایی منجر شد. در تهران و شهر های دیگر کشور با وجود برقراری حکومت نظامی عده زیادی از مردم در خیابانها به تظاهرات پرداختند و درگیرهایی که روی داد شماری از مردم مجروح شدند.

آغاز کنفرانس سیاسی ایالات در شبه جزیره کریمه در جنوب روسیه در سال 1945 میلادی

کنفرانس سیاسی ایالات در سال 1945 میلادی در شبه جزیره کریمه در جنوب روسیه و شمال دریای سیاه آغاز شد. هدف از تشکیل این کنفرانس بحث درباره مشکلات سیاسی نظامی پس از جنگ و تقسیم آلمان به چهار منطقه بود. در این کنفرانس برای تسلیم و تصرف آلمان تصمیم نهایی گرفته شد و مقرر گردید که آلمان بدون قید و شرط تسلیم شود. و دولتهای آمریکا و انگلستان و روسیه هر يك منطقه ای از آلمان را تصرف کنند. از فرانسه نیز دعوت شد به عنوان عضو چهارم کمیسیون نظارت منطقه ای را به عهده گیرد. از دیگر تصمیمات کنفرانس یالتا خلع سلاح آلمان ، محاکمه و مجازات جنایتکاران جنگ و وادار کردن آلمان به پرداخت غرامت می توان نام برد. هم چنین مقرر شد به وضعیت نابسامان لهستان نیز رسیدگی شود.

استقلال کشور سیلان یا سریلانکا در سال 1948 میلادی

کشور سیلان یا سریلانکا در سال 1948 میلادی به استقلال رسید. این کشور پس از سالها سلطه پرتغالی ها و هلندی ها در سال 1798 میلادی مستعمره انگلستان شد. مردم سریلانکا از زمان جنگ جهانی اول نهضت استقلال طلبانه خود را آغاز کردند. این کشور ابتدا جزء کشورهای مشترک المنافع انگلستان شناخته شد . سرانجام در سال 1972 میلادی سیلان بطور رسمی مستقل شد و از آن پس به سریلانکا تغییر نام یافت. سریلانکا نزدیک به چهارمیلیون مسلمان دارد.

سری لانکا به صورت جزیره ای در جنوب شرقی هند قرار دارد. وسعت این کشور برابر با 66000 کیلومتر مربع و تعداد سکنه آن به 16300000 نفر بالغ می گردد. موقع جزیره ای قرار گرفتن در اقیانوس هند و نزدیکی به خط استوا موجب گرمی هو و رطوبت زیاد این منطقه شده است. تنگه پالک این کشور را از سرزمین هند جدا می نماید. دین اکثریت، بودائی و برهمنی است. ولی بیش از 7/5% مردم آن مسلمانند. انتشار اسلام در این جزیره از دو طریق و در دو زمان انجام پذیرفت: اول کاروانهای تجاری مسلمانان که در آغازین روزهای تولد اسلام، از جزیره العرب به این سرزمین آمدند. دوم با فتوحات مسلمانان ترك در این جزیره که منجر به تشکیل دولت اسلامی به سال 1206م در هند گردید. ازدواج بازرگانان عرب با زنان بومی نیز در گسترش اسلام بسیار مؤثر بود. سقوط بغداد به سال 1285م موجب مهاجرت مسلمانان بدین نواحی شد که در شکل گیری مسلمانان جنوب هند رل مهمی را به عهده داشتند. اما مسلمانان با دو مشکل واجه بودند: اختلاف با افراد سینهالی در زبان و با تامیل های شمالی در عقاید دینی معهدا اوضاع مسلمین در حال رشد و توسعه بود که پرتقالی ها در سال 1502م وارد سیلان شده و ضربات سختی به مسلمانان وارد نمودند و در سال 1526م رسماً نسبت به اخراج آنان اقدام نمودند و افراد کمی که باقی ماندند به نقاط درو افتاده، پناه بردند.

هلندیها در سال 1658م عمل پرتقالی ها را تکرار نمودند.

تاریخ حرکتهای مسلمین در سریلانکا سه دوره دارد:

دوره اول از سال 1947م تا 1960م که چون در اقلیت به سر می بردند با سینهالی ها، مشی همکاری را پیش گرفتند. دوره دوم از سال 1960م تا 1977م که در امور سیاسی نقش فعالتری را پیش گرفتند و نفوذ سیاسی را بجائی رسانیدند که دکتر «دیورین محمود» به عنوان وزیر آموزش پرورش سری لانکا در نظام آموزشی این کشور تحولاتی به نفع مدارس اسلامی پدید آورد.

در دوره سوم که از سال 1977م آغاز می شود. بین سینهالیهای اکثریت و تامیل ها اقلیت نزاعهایی در گرفت که در این درگیریها گرچه مسلمانان اعلام بیطرفی نمودند ولی ضربات سختی را تحمل نمودند و تعداد زیادی از آنان کشته و مجروح شدند که چنین برنامه فجیعی می تواند چندین دلیل داشته باشد:

1. حمایت دولت از سینهالیها و اینکه افراد مسلح تامیل از سوی قوای نظامی مورد حمایت قرار می گیرند ولی مسلمانان هیچ گونه حامی ندارند.

2. ترحیكات اسرائیل غاصب و حمایت از طایفه ای علیه طایفه دیگر، اثرات سوء بر روابط سری لانکا با کشورهای اسلامی گذاشته است.

3. كمكهای مالی و غیر مالی کشورهای مسلمان و عرب به مسلمین این سرزمین حساسیتهایی را در گروههای دیگر ایجاد می نماید.

اگر زبان سینهالی رسمی شود، مسلمانان با محیط تامیلی مسلمان خود در هندوستان بیگانه می شوند و اگر چریکهای تامیل پیروز شوند مسلمانان را به گروههای سینهالی و تامیلی تقسیم می کنند.

مسلمانان در نقاط مختلف پراکنده اند اما توزیع آنها یکسان نمی باشد. در شهر منار در شمال جزیره 28% و در کلمبو (مرکز حکومت) 10%، در جنوب 3% و در شرق بویژه در ناحیه امباری 42% مسلمان سکونت دارند. از حدود 200 مسجدی که در سریلانکا وجود دارد 25% آن در کلمبو می باشد. تعداد مسلمین در حال حاضر 1275000 نفر می باشد.